

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

21 март 1974 година *

„BRT – II”

По дело 127-73

с предмет преюдициално запитване до Съда, съгласно член 177 от Договора за ЕИО, от Първоинстанционния съд в Брюксел по дело, висящо пред този съд, между:

1. Belgische radio en televisie (Белгийско радио и телевизия)

и

NV Fonior

2. Societe belge des auteurs, compositeurs et editeurs (Съюз на авторите, композиторите и издателите в Белгия)

и

NV Fonior;

3. Belgische radio en televisie (Белгийско радио и телевизия)

и

SV SABAM и NV Fonior

за тълкуване на разпоредбите на член 86 и член 90, параграф 2 от Договора за ЕИО,

СЪДЪТ,

в състав : г-н R. Lecourt, председател, г-н A. M. Donner и г-н M. Sørensen, председатели на състав, г-н R. Monaco, г-н J. Mertens de Wilmars, г-н P. Pescatore, г-н H. Kutcher, г-н C. O Dálaigh и г-н Mackenzie Stuart (докладчик), съдии,

генерален адвокат: г-н H. Mayras,
секретар: г-н A. Van Houtte,

постанови настоящото

Решение

1. С Решение от 4 април 1973 г., постъпило в секретариата на Съда на 19 април 1973 г., Първоинстанционният съд в Брюксел на основание член 177 от Договора е поставил

---

* Език на производството: нидерландски.

поревица от въпроси за тълкуване на член 86 и член 90, параграф 2 от посочения договор.

2. Тези въпроси са предназначени да дадат възможност на националния съд да постанови решение за действителността на договорите, сключени през 1963 г. и 1967 г. между Съюза на авторите, композиторите и издателите в Белгия (SABAM) и двама автори, като с договорите същите са отстъпили някои свои права на SABAM.

3. Първият въпрос е за това, дали предприятие, което фактически се ползва от монопол за управление на авторски права в държава-членка, злоупотребява със своето доминиращо положение, като изисква цялостно отстъпване на всички авторски права, без да прави разграничение между специфичните категории от този вид права.

4. С втория въпрос се пита дали злоупотребата с доминиращо положение може да се състои във факта, че дадено предприятие определя, че авторът отстъпва свои настоящи и бъдещи права, и че, без да е необходимо да уведомява за своите действия, предприятието продължава да упражнява отстъпените права пет години след оттеглянето на даден член от него.

5. Видно е от определението за препращане, че националният съд, който е установил, че въпросното предприятие упражнява квазимонопол на територията на Белгия и вследствие на това е заел доминиращо положение в съществена част от общия пазар, е счел за необходимо да се увери, че това предприятие злоупотребява със своето доминиращо положение чрез своите актове и договорите, които сключва със своите членове.

6. Съгласно условията на член 86, буква а), злоупотребата трябва да се разглежда като състояща се, по-специално, от пряко или косвено налагане на несправедливи търговски условия.

7. Следователно, необходимо е да се провери дали съюзът за авторски права, чрез актовете, които издава, или договорите, които сключва със своите членове, налага, пряко или косвено, несправедливи условия на членовете си или трети лица при разработването на произведения, чиято защита е предоставена на него.

8. За да се оцени това, следва да се имат предвид всички съответни интереси, с цел гарантиране на баланс между изискването за максимална свобода на автори, композитори и издатели да излагат своите произведения и изискването за ефективно управление на техните права от страна на предприятие, към което на практика те не желаят да се присъединят.

9. За да определи дали, при тези обстоятелства, случаите, посочени в препратеното решение, представляват злоупотреба по смисъла на член 86 от Договора, трябва да се има предвид факта, че предприятие от описания вид представлява съюз, чиято цел е да защитава правата и интересите на лицата, членуващи в него, от големи компании и разпространители на музикални продукти, като например радиостанции и производители на звукозаписи.

10. За да може един съюз ефективно да защитава своите права и интереси, той трябва да се ползва с положение, което се основава на отстъпване в негова полза от страна на авторите, които членуват в него, на техните права до степен, която е необходима, за да осъществява съюзът своята дейност в необходимия мащаб.

11. Следователно, желателно е да се провери дали разглежданите случаи надхвърлят границата, която е абсолютно необходима за постигане на тази цел, като се обръща надлежно внимание и на интереса, който отделният автор може да има, неговата свобода да излага своята работа да не се ограничава повече отколкото се налага.

12. За тази цел, задължителното отстъпване на всички авторски права, настоящи и бъдещи, без разграничение между различните общо приети видове ползване, може да се счита за несправедливо условие, особено когато това отстъпване се изисква да бъде за определен срок, продължаващ и след напускането на съответното лице като член на съюза.

13. Несправедливият характер на тези разпоредби трябва да се определи от съответния съд, като се имат предвид както присъщото индивидуално въздействие от тези клаузи и тяхното въздействие, когато са в съвкупност.

14. Ако са представени случаи на злоупотреба, съдът следва да реши дали и до каква степен те влияят на интересите на авторите и на засегнати трети лица, за да вземе решение за последиците, свързани с действителността и целта на въпросните договори или определени техни разпоредби.

15. Трябва да се направи заключението, че фактът, че дадено предприятие, на което е предоставено управлението на авторски права и което заема доминиращо положение по смисъла на член 86, възлага на своите членове задължения, които не са абсолютно задължителни за постигане на неговата цел, като по този начин несправедливо ограничава свободата на своите членове да упражняват своите авторски права, може да се счита за злоупотреба.

16. С третия въпрос, от този съд се иска да тълкува изреча „предприятие, на което е предоставено предоставянето на услуги от общ икономически интерес” и да изрази по-конкретно дали тази концепция означава, че едно предприятие трябва да разполага с определени привилегии, които са отказани на други предприятия.

17. С последния въпрос се пита дали разпоредбите на член 90, параграф 2 от Договора създават права с оглед на частни лица, които националните съдилища трябва да защитават.

18. От определението за препращане е видно, че целта на третия въпрос е да установи дали в този израз може да се включи съюз, на който неговите членове са възложили управлението на авторските им права.

19. Тъй като член 90, параграф 2 е разпоредба, която разрешава, при определени обстоятелства, дерогация от правилата на Договора, трябва да има ясно определение за предприятията, които могат да се възползват от това.

20. Частни предприятия могат да попаднат в приложното поле на тази разпоредба, но трябва с акт на обществен орган да им е възложено предоставянето на услуги от общ икономически интерес.

21. Това става ясно от факта, че посочването на „определени възложени им задачи,” се прилага и за предприятия, които по същността си са фискален монопол.

22. Следователно, задължение на националният съд е да проверява дали на предприятие, което се позовава на разпоредбите на член 90, параграф 2, за да иска да бъде изключено от действието на правилата на Договора, действително е възложено от страна на държава-членка предоставянето на услуги от общ икономически интерес.

23. Не такова е положението в случая с предприятие, на което държавата не е възлагала никакви задачи и което управлява частни интереси, включително права на интелектуална собственост, които са защитени от закона.

24. Поради това не е необходимо да се отговаря на последния въпрос.

По съдебните разноски

25. Разходите, направени от Комисията на Европейските общности и от правителството на Федерална република Германия за представяне на становища пред Съда, не подлежат на възстановяване.

26. Тъй като тази процедура представлява по отношение на страните по главното дело етап във висящото дело пред националният съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

след прочитане на писмената защита;

след изслушване доклада на съдията докладчик;

след изслушване становищата на Комисията на Европейските общности, на правителството на Федерална република Германия, на Belgische Radio en Televisie и на SABAM;

след изслушване заключението на генералния адвокат;

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и по-специално член 86, член 90, параграф 2 и член 177;

като взе предвид Протокола относно Статута на Съда на ЕИО, и по-специално член 20;

като взе предвид Процедурния правилник на Съда на Европейските общности;

Съдът,

в отговор на въпросите, препратени към него от Първоинстанционния съд в Брюксел с решение на този съд от 4 април 1973 г., реши:

1. а) Фактът, че предприятие, на което е възложено използването на авторски права, заемането на доминиращо положение по смисъла на член 86, налага на своите членове задължения, които не са абсолютно необходими за постигане на неговите цели и които несправедливо нарушават свободата на неговите членове да упражняват своите авторски права, може да съставлява злоупотреба.

б) Ако се представят случаи на злоупотреба, националният съд трябва да реши дали и до каква степен те оказват влияние върху интересите на автори и заинтересовани трети лица, за да реши какви са последиците от това с оглед действителността и действието на спорните договори или определени разпоредби от тях.

2. Предприятие, на което държавата не е възлагала никаква задача и което управлява частни интереси, включително и права на интелектуална собственост, закриляни от закона, не попада в разпоредбите на член 90, параграф 2 от Договора.

Произнесено на открито съдебно заседание в Люксембург на 27 март 1974 година.

Подписи